

<u>Sə</u>	Tə	Bə	Əlif
ث	ت ة	ب	ا
Dəl	Xa	Hə	Cim
د	خ	ح	ج
Sin	Zə, Zeyn	Ra	Zəl
س	ز	ر	ذ
Ta	Dad	Sad	Şin
ط	ض	ص	ش
Fə	Ğayn	Ayn	Za
ف	غ	ع	ظ
Mim	Ləm	Kəf	Qaf
م	ل	ك	ق
Yə	Vav	Hə	Nun
ي	و	ه	ن

QURANIN

ARABCA

MÜXTASIR

DARSLİYİ

XƏYAL MƏMMƏDOV

Quranın Ərəbcə Müxtəsər Dərsliyi

© 2021

Müəllif: Xəyal Məmmədov

Üz qabığının dizaynı: Asim Balayev

quranadogru.org

facebook.com/quranadogru
facebook.com/quranvetefekkur

instagram.com/qurana.dogru
instagram.com/quranvetefekkur

quranadogru@gmail.com
quranvetefekkur@gmail.com

Mündəricat

Ön söz	3
1-ci dərs Ərəb əlifbası	4
2-ci dərs Hərflərin əvvəldə, ortada vəsonda yazılışı	12
3-cü dərs Hərəkələr	17
4-cü dərs Fəthəyə aid tapşırıq	21
5-ci dərs Kəsrəyə və damməyə aid tapşırıqlar	26
6-ci dərs Mədd hərfləri	28
7-ci dərs Sukun və Şəddə	31
8-ci dərs Tənvinlərə	34
9-cu dərs Təmərbuta və Ləm-əlif hərf birləşməsi	36
10-cu dərs Həmzə	38
11-ci dərs Kiçik əlif işarəsi	39
12-ci dərs Vəsləli həmzə	40
13-cü dərs “Əlif-Ləm” hərf birləşməsi və “Qəməri” hərflər	41
14-cü dərs “Əlif-Ləm” hərf birləşməsi və “Şəmsi” hərflər	43
15-ci dərs “Ləfzətullah” >Allah sözünün oxunuş qaydası	45
Bəzi hərf birləşmələri	46
Hərf birləşmələrinə misallar	48
Tapşırıq	49
Qurani-Kərimdən surələr	51

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ön söz

Hörmətli oxucu!

Bu kitab mötəbər kitabımız olan Qurani-Kərimin qısa müddət ərzində ərəb dilində düzgün və müxtəsər şəkildə oxunmasını öyrənmək üçün təqdim olunur. Kitabda olan qaydaların rahat başa düşülməsi üçün hərfləri bəzən rəngli qeyd etmişəm. Kitabın metodikası çox rahat olduğu üçün asandır. Buna görə də, dərsliklərə salına bilər.

Ərəb əlifbası

QARA rəngdə olan hərflər **incə** hərflərdir.

QIRMIZI rəngdə olan hərflər **qalın** hərflərdir.

MAVİ rəngdə olan hərflər bəzən **qalın**, bəzən isə **incə** oxunan hərflərdir.

Sə	Tə	Bə	Əlif
ث	ت ة	ب	ا
Dəl	Xa	Hə	Cim
د	خ	ح	ج
Sin	Zə, Zeyn	Ra	Zəl
س	ز	ر	ذ

Ta	Dad	Sad	Şin
ط	ض	ص	ش
Fə	Ğayn	Ayn	Za
ف	غ	ع	ظ
Mim	Ləm	Kəf	Qaf
م	ل	ك	ق
Yə	Vav	Hə	Nun
ي	و	ه	ن

HƏRFLƏR HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

Ərəb əlifbasında sözlər sağdan sola həm yazılır, həm də oxunur. Ərəb əlifbası 28 hərfdən ibarətdir.

Bu hərflərin yazılışı sözdə gəldiyi yerdən aslı olaraq dörd formada yazıla bilər:

1- tək

2- sağdan birləşmiş

3- həm sağdan və soldan birləşmiş

4- soldan birləşmiş

Digər əlifbalardan fərqli olaraq ərəb əlifbasında böyük hərflər yoxdur.

ا	Əlif - bu hərf [ə, i, u] səslərini verir. Bu hərfin digər bir şəkli də (ء) həmzədir. Bu səslər boğazın sinəyə bitişdiyi yerdən çıxarıllaraq tələffüz edilir. Özündən sonra heç bir hərflə birləşmir. İncə hərfdır.
ب	Bə - bu hərf [b] səsini verir. Bu səs dodaqların yaş hissələri möhkəm şəkildə bir-birinə vurularaq tələffüz edilir. İncə hərfdır.
ت	Tə - bu hərf [t] səsini verir. Bu səs dilin ucu yuxarı kəsici dişlərin kökünə tam toxundurmaqla tələffüz edilir. İncə hərfdır.
ش	Sə - bu hərf pəltək [s] səsini verir. Bu səs dilin ucunun yuxarı tərəfini, üst ön dişlərin uclarından bir az önə çıxarmaqla yumşaq və pəltək şəkildə tələffüz edilir. Bu hərf ingilis dilində olan "th" hərf birləşməsi kimi səslənir. İncə hərfdır.
ج	Cim - bu hərf [c] səsini verir. Bu səs dilin ortasını yuxarı damağa vurmaqla tələffüz edilir. İncə hərfdır.

ح	Hə - bu hərf [h] səsini verir. Bu səs boğazın ortası hava axını hiss olunacaq dərəcədə sıxlaraq tələffüz edilir. Azərbaycan dilində bu səsin qarşılığı yoxdur. İncə hərfdir.
خ	Xə - bu hərf [x] səsini verir. Bu səs boğazın ağıza ən yaxın olan yerindən çıxarırlaraq tələffüz edilir. Qalın hərfdir.
د	Dəl - bu hərf [d] səsini verir. Bu səs dilin ucunu ön üst dişlərin dibinə toxundurmaqla tələffüz edilir. Özündən sonra heç bir hərf ilə birləşmir. İncə hərfdir.
ذ	Zəl - bu hərf pəltək [z] səsini verir. Bu səs dilin ucunun yuxarı tərəfini, üst ön dişlərin uclarından bir az önə çıxarmaqla yumşaq və pəltək şəkildə tələffüz edilir. Özündən sonra heç bir hərf ilə birləşmir. İncə hərfdir.
ر	Ra - bu hərf [r] səsini verir. Bu səs dilin ucunu yuxarı kəsici dişlərin köküñə toxundurmaqla tələffüz edilir. Özündən sonra heç bir hərf ilə birləşmir. Bəzən qalın, bəzən isə incə tələffüz edilir.
ز	Zə və ya Zeyn - bu hərf [z] səsini verir. Bu səs dilin ucunu aşağı kəsici dişlərin ortasına toxundurmaqla tələffüz edilir. Özündən sonra heç bir hərflə birləşmir. İncə hərfdir.
س	Sin - bu hərf [s] səsini verir. Bu səs dilin ucunu aşağı kəsici dişlərin damağa bitişən hissəsinə toxundurmaqla tələffüz edilir. İncə hərfdir.

ش	Şin - bu hərf [ş] səsini verir. Bu səs dilin ortasını üst damağa yaxınlaşdırmaqla tələffüz edilir. İncə hərfdir.
ص	Sad - bu hərf [s] səsini verir. Bu səs dilin ucunu aşağı kəsici dişlərin ucuna toxundurmaqla tələffüz edilir. Qalın hərfdir.
ض	Dad - bu hərf [d] səsini verir. Bu səs dilin sağ və ya sol yanlarını azı dişlərə toxundurmaqla tələffüz edilir. Qalın hərfdir.
ط	Ta - bu hərf [t] səsini verir. Bu səs dilin ucunun üst ön dişlərin dibinə şiddətli bir şəkildə toxundurmaqla tələffüz edilir. Qalın hərfdir.
ظ	Za - bu hərf pəltək [z] səsini verir. Bu səs dilin ucunun yuxarı tərəfini, üst ön dişlərin uclarından bir az önə çıxarmaqla pəltək bir şəkildə tələffüz edilir. Qalın hərfdir.
ع	Ayn - bu hərf boğazın ortasından çıxan [əa] səsini verir. Bu səs boğazın ortası sıxlaraq tələffüz edilir. Azərbaycan dilində bu səsin qarşılığı yoxdur. İncə hərfdir.
غ	Ğayn - bu hərf [ğ] səsini verir. Bu səs boğazın ağıza ən yaxın olan yerindən çıxarılaraq tələffüz edilir. Qalın hərfdir.
ف	Fə - bu hərf [f] səsini verir. Bu səs yuxarı dişlərin uc hissəsini alt dodağın yaşı yerinə toxundurmaqla tələffüz edilir. İncə hərfdir.
ق	Qaf - bu hərf [q] səsini verir. Bu səs dilin kökünün damağa vurulması ilə tələffüz edilir. Qalın hərfdir.

ك	<p>Kəf - bu hərf [k] səsini verir. Bu səs dilin kökündən, ortasına doğru olan hissəsini damağa vurmaqa tələffüz edilir. İncə hərfdir.</p>
ل	<p>Ləm - bu hərf [l] səsini verir. Bu səs dili azacıq qatlayaraq ucunu və ön yanlarını yuxarı kəsici dişlərin kökünə toxundurmaqla tələffüz. edilir. İncə hərfdir, lakin istisna olaraq <small>الله</small> "Allah" sözündə bu hərf bəzən qalın oxuna bilər. (Bu məsələ ətraflı olaraq "Ləfzətullah" mövzusunda verilmişdir).</p>
م	<p>Mim - bu hərf [m] səsini verir. Bu səs dodaqların quru hissələri bir-birinə vurularaq və burundan çıxarıllaraq tələffüz edilir. İncə hərfdir.</p>
ن	<p>Nun - bu hərf [n] səsini verir. Bu səs dilin ucunun üst ön dişlərin dibinə toxunması ilə tələffüz edilir. İncə hərfdir.</p>
ه	<p>Hə - bu hərf [h] səsini verir. Bu səs boğazın sinəyə bitişən hissəsindən çıxarıllaraq tələffüz edilir. İncə hərfdir.</p>
و	<p>Vav - bu hərf [v] səsini verir. Bu səs dodaqları büzülmüş bir şəkildə önə uzadaraq bir-birinə toxundurmadan tələffüz edilir. Özündən sonra heç bir hərflə birləşmir. İncə hərfdir. Bu hərf ingilis dilində olan "w" hərfi kimi səslənir.</p>
ي	<p>Yə - bu hərf [y] səsini verir. Bu səs dilin ortasını üst damağa yaxınlaşdırmaqla tələffüz edilir. İncə hərfdir.</p>

Qalın hərflər

خ ص ض ط ظ غ ق

Özündən sonra heç bir hərfə birləşməyən hərflər

و ز ر ذ د ا

Pəltək hərflər

ظ ذ ث

Hərflərin səslənməsinə diqqət et!

Bu cədvəldə səslənməsi oxşar hərflər eyni rəngdə yazılmışdır.

ط	ت	ص	س	ث
ظ	ز	ذ	ض	د

Hərflərin qarışq cədvəli

ي	ل	ض	ع
ن	ث	ر	خ
ش	ذ	ب	ط
ه ه	ص	ك	ز
و	غ	ح	ف
ا	م	ج	ظ
د	س	ت ئ	ق

Hərflərin əvvəldə, ortada və sonda yazılışı

Özündən sonrakı hərfə birləşməyən hərflərdən sonra “ - ” tire işarəsi qoyulub

Sonda	Ortada	Əvvəldə	Sərbəst forması	Hərfin adı
ل	- ل	- ا		Əlif
ب	بـ	بـ	بـ	Bə
ت ة	تـ	تـ	تـ	Tə
ث	ثـ	ثـ	ثـ	Sə
ج	جـ	جـ	جـ	Cim

ح	خ	خ	ح	Hə
خ	خ	خ	خ	Xa
د	-د	-د	د	Dəl
ذ	-ذ	-ذ	ذ	Zəl
ر	-ر	-ر	ر	Ra
ز	-ز	-ز	ز	Zə
س	س	س	س	Sin
ش	ش	ش	ش	Şin

ص	ص	ص	ص	Sad
ض	ض	ض	ض	Dad
ط	ط	ط	ط	Ta
ظ	ظ	ظ	ظ	Za
ع	ع	ع	ع	Ayn
غ	غ	غ	غ	Ğayn
ف	ف	ف	ف	Fə
ق	ق	ق	ق	Qaf

ك	ك	ك	ك	Kəf
ل	ل	ل	ل	Ləm
م	م	م	م	Mim
ن	ن	ن	ن	Nun
ه	ه	ه	ه	Hə
و	و -	و -	و	Vav
ي	ي	ي	ي	Yə

Hərflərin qarışığı cədvəli

خ	ظ	ش	ع	ف
غ	ف	ل	م	ق
ب	ه	خ	ذ	ك
ز	ذ	غ	ل	ص
ل	ز	ة	ض	ه
ط	ش	ه	ه	ر
د	و	س	ع	ج

Aşağıdakı hərflərin yazılışına diqqət et!

ه	ت	ز	ذ	ذ	ش	ش
ل	ل	ض	ض	غ	ف	د

Hərəkələr

Fəthə — hərfin üzərində yazılırlar qalın hərflirdə [a], incə hərflirdə isə [ə] səsini verir.

س	sin	س	sə
ق	qaf	ق	qa

ث	تَه	ب	آ
د	خ	ح	ج
س	ز	ر	ذ
ط	ض	ص	ش
ف	غ	ع	ظ
م	ل	ك	ق
ي	و	هَه	ن

Kəsrə — hərfin altında yazılıraq incə hərflərdə [i] səsini verir.

Qalın hərflərdən olan “xa” (خ), “ğayn” (غ) və “qaf” (ق) hərflərinde [i] səsini verir.

Qalınhərflərdən olan “sad” (ص), “dad” (ض), “ta” (ط) və “za” (ظ) hərflərinde isə [i] ilə [i] hərfi arasında bir səs əmələ gətirir. Qeyd edək ki, ərəb dilində [i] səsi yoxdur.

ب	bə	بِ	bi
ثِ	تِ	ثِ	جِ
دِ	خِ	حِ	ذِ
سِ	زِ	رِ	ذِ
طِ	ضِ	صِ	شِ
فِ	غِ	عِ	ظِ
مِ	لِ	كِ	قِ
يِ	وِ	هِ	نِ

ء

Dammə — hərfin üzərində yazılıaraq bütün hərflərdə [u] səsini verir.

ت	tə	ت	t <u>u</u>
ڦ	ت	ٻ	ا
ڏ	خ	ح	ج
ڙ	ڙ	ڙ	ڏ
ڦ	ض	ص	ش
ڻ	غ	ع	ظ
ژ	ل	ك	ق
ڢ	و	ه	ن

(1). Hərəkələrə aid tapşırıq

ت ب ع	ب ش ر	أ م ن
ح س ب	ر ج ع	ث ق ل
ك ذ ب	د خ ل	خ ل ق
ح ش ر	أ م ر	ن ز ل
ط ر د	ض ع ف	ت ص ف
ي ه ب	غ ل ب	ح ف ظ
ك ت ب	ر ع ب	و ل د
ف ع ل	و ك ل	ق ت ل

(2). Fəthəyə — aid tapşırıq

خَلْقٌ	خَلْدَقَ	خَلَقَ
حَكْمٌ	حَكَمَ	حَكَمَ
نَشَأَ	نَشَأَ	نَشَأَ
حَضَرَ	حَضَرَ	حَضَرَ
جَعَلَ	جَعَلَ	جَعَلَ
مَسَكَ	مَسَكَ	مَسَكَ
كَتَبَ	كَتَبَ	كَتَبَ
نَهَجَ	نَهَجَ	نَهَجَ

Ərəb dilində hərflərin sözün əvvəlində, ortasında və sonunda fəthə hərəkəsi ilə yazılışlarına aid misallar

Sonda	Ortada	Əvvəldə	Hərflər
نَشَأَ	سَأَلَ	أَكَلَ	ا
كَتَبَ	عَبَدَ	بَصَرَ	ب
ثَبَتَ	قَتَلَ	تَرَكَ	ت
مَثَلَ	بَحَثَ	ثَقَفَ	ث
نَهَجَ	هَجَرَ	جَعَلَ	ج
بَحَثَ	فَتَحَ	حَكَمَ	ح
سَلَخَ	بَخَعَ	خَلَقَ	خ

Sonda	Ortada	Əvvəldə	Hərflər
قَيْدَةٌ	بَدَأَ	دَمَعَةٌ	د
نَبَذَةٌ	كَذَبَ	ذَهَبَ	ذ
نَصَرَةٌ	بَرَزَ	رَكْعَةٌ	ر
لَمَزَّ	نَزَعَ	زَمَلَّ	ز
عَبَسَةٌ	مَسَكَ	سَتَرَ	س
خَمْشَةٌ	حَشَرَ	شَكَرَ	ش
نَكْصَةٌ	صَبَرَ	صَبَرَةٌ	ص

Sonda	Ortada	Əvvəldə	Hərflər
خَفَضَ	حَضَرَ	ضَرَبَ	ض
وَسَطَ	خَطَرَ	طَلَعَ	ط
وَعَظَ	نَظَمَ	ظَلَمَ	ظ
رَجَعَ	فَعَلَ	عَقَدَ	ع
بَلَغَ	شَغَلَ	غَفَرَ	غ
سَلَفَ	شَفَعَ	فَقَدَ	ف
خَلَقَ	سَقَطَ	قَصَدَ	ق

Sonda	Ortada	Əvvəldə	Hərflər
مَسَكٌ	شَكَرٌ	گَتَمْ	ك
فَصَلٌ	حَلْقَ	لَمَسَنْ	ل
حَكْمٌ	لَمَزَ	مَرَاجَ	م
بَطْنَ	جَنَاحَ	نَصَرَ	ن
أَلَّهَ	نَهَجَ	هَلَكَ	ه
حَلْوَ	عَوْرَ	وَجَبَ	و
عَلَيَ	سَيْرَ	يَنَعَ	ي

(3). Kəsrəyə aid tapşırıqlar

عَلْمٌ	بَنَفْثٌ	حَسِبٌ	كَرَهٌ
حَفِظٌ	فَهِمَ	لَعِبٌ	يَشَاءُ
رَكِبٌ	بَقِيَ	نَضِيجٌ	طَمِيعٌ

(4). Damməyə aid tapşırıqlar

تُلِيَ	حُشِرَ	غُفرَ	بُشَرَ
أُمِرَ	كُتبَ	يُسِرَ	حُسْدَ
هُدِيَ	ذُكْرَ	جُنْبَ	طُبِعَ
حُصِنَ	قُبْلَ	ضُرِبَ	زُبُرَ

Oxşar hərflərin oxunuşuna diqqət et!

ط

ت

بَطْرَ

بَتْرَ

ض

د

رَضِعَ

رَدَعَ

ث

س

لَبِثَ

لَبِسَ

ص

س

صَعْدَ

سَعِدَ

ظ

ذ

حَظِيَ

حَذِيَ

Mədd hərfləri

Mədd sözünün lügəti mənası “uzatmaq” və ya “dartmaq” deməkdir. Mədd hərfləri üçdür:

“əlif” (ا), “vav” (و) və “yə” (ي).

1) Əgər hərəkəsi “fəthə” (فتحة) olan hərfdən sonra “əlif” (ا) hərfi hərəkəsiz gələrsə, “əlif” (ا) hərfindən əvvəlki hərfin “fəthəsi” iki hərəkə miqdarında uzadılır.

بَان	بَنَ	بَا	بَ
bə:nə	bənə	bə:	bə

“Əlif” (ا) hərfinin mədd hərfi kimi işlənməsinə aid misallar

شَاه	رَام	كَانَ	قَالَ	تَابَ
طَالِبٌ	قَاطَعَ	عَامِلٌ	ظَاهِرٌ	شَاكِرٌ
نُدَافِعُ	نُرَاقِبُ	مَكَاتِبُ	تَبَارِكَ	صَبَاحُ
كِتَابَانِ	يُشَامِرُ	يَشَارِكُ	تُطَالِعُ	يُفَارِقُ

2) Əgər hərəkəsi “dammə” (ء) olan hərfdən sonra “vav” (و) hərfi hərəkəsiz gələrsə, “vav” (و) hərfindən əvvəlki hərfin “damməsi” iki hərəkə miqdarında uzadılır.

تُونَ	تُنَ	تُو	تُ
tu:nə	tunə	tu:	tu

“Vav” (و) hərfinin mədd hərfi kimi işlənməsinə aid misallar

نُوح	هُودٌ	لُوطٌ	نُورٌ
تُمُورٌ	يَمُوتُ	يَقُولُ	أَعُوذُ
رَسُولٌ	أَخْوَكَ	نُودِيَ	أَبُوهُ
أَطْوَفُ	يَصُومُ	تَمُورٌ	بُرُوجُ
حَضَرُوهُ	غَالِبُونَ	ضَرَبُونَا	ظَلَّمُونَا

3) Əgər hərəkəsi “kəsrə” (يـ) olan hərfdən sonra “yə” (يـ) hərfi hərəkəsiz gələrsə, “yə” (يـ) hərfindən əvvəlki hərfin “kəsrəsi” iki hərəkə miqdarında uzadılır.

فِينَ	فِنَ	فِي	فِ
fi:nə	finə	fi:	fi

“Yə” (يـ) hərfinin mədd hərfi kimi işlənməsinə aid misallar

دِينُ	فِيهَا	خِيفَ	قِيلَ
نُصِيبُ	حَدِيثُ	كِتابِي	أَخِي
سَعِيدٌ	حَمِيدٌ	نَعِيمٌ	سَمِيعٌ
مَوَازِينُ	مَقَالِيدُ	فَاتِحَينَ	ذَاهِبِينَ
شَهِيدَانِ	فَرِيقَانِ	مُخَالِفَينَ	أَسَاطِيرُ

Sukun —

Sukun — işaretisi hərfin üzərində yazılır və hərfin hərəkəsiz oxunmasını bildirir. Bu zaman həmin hərfin yalnız samiti oxunur. Sukunlu hərfi özündən əvvəlki heca ilə birlikdə oxumaq lazımdır.

Qeyd: Ərəb dilində sukun işaretisi bu — formadadır, Quran-ı Kərimin bəzi nüsxələrində isə bu cür ↴ yazılır.

كُنْ	kuṇ
أَنْتُمْ ən-tum	

طَنْ	شَنْ	رَنْ	دَنْ	جَنْ	بَنْ	أَنْ
قِنْ	عِنْ	ضِنْ	ذِنْ	حِنْ	تِنْ	إِنْ
يُنْ	هُنْ	نُنْ	لُنْ	كُنْ	ثُنْ	أُنْ

نَحْنُ	قَلْتُ	لَمْ	كُنْ
إِذْهَبْ	يَسْجُدُ	مَطْعَمُ	غَيْبُ

Şəddə —

Hərfin üzərində — şəkildə yazılır. Üzərində yazılıdığı hərfi qoşlaşdırır. Qoşa hərlərdən birincisi sukun ikincisi isə şəddə işarəsinin hərəkəsi ilə oxunur.

رَدَ = دَ + رَ

rad + də = raddə

رَبْ + بَ = رَبْ	عَمْ + مَ = عَمْ
مَسْ + سَ = مَسْ	كُلْ + لَ = كُلْ
دَقْ + قَ = دَقْ	حَجْ + حَ = حَجْ

أَظَّ	أَصَّ	أَشَّ	أَزَّ	أَدَّ	أَخَّ	أَبَّ
أَلِّ	أَطِّ	أَكِّ	أَفِّ	أَذِّ	أَجِّ	أَتِّ
أَيِّ	أَظِّ	أَضِّ	أَسِّ	أَدِّ	أَجِّ	أَثِّ

كَلْمَ	كَلْلَ - كَلَّ	كَلْ
بَشَرَ	بَشْشَ - بَشَّ	بَشْ
هَمْهُمْ	هَمْمُ - هَمْ	هَمْ
نُقَدِّسُ	نُقَدِّدِ - نُقَدِّ	نُقَدِّ
يُعَذِّبُ	يُعَذِّذِ - يُعَذِّ	يُعَذِّ
يُنَزِّلُ	يُنَزِّرِ - يُنَزِّ	يُنَزِّ
يَظُنُونَ	يَظُنْنُ - يَظُنُو	يَظُنْ

خَرَّجَ	شَوَّهَ	عَلَّمَ	رَبُّهُمْ
يُصَدِّقُونَ	كِتَابُهُنَّ	يُسَبِّحُ	يُبَشِّرُ

Tənvinlər ( )

Tənvin bəzi sözlərin sonunda qoşa yazılılan hərəkədir. Hərəkə qoşa yazıldıqda, onun ifadə etdiyi səsə [n] səsi əlavə edilir.

Fəthəli tənvin hərfin üzərində yazılır, qalın hərflərdə [an], incə hərflərdə isə [ən] kimi oxunur.

م - mə	ض - da
ما - mən	ضا - dan
قلم - qaləmən	مَرْضَا - məradan

Qeyd: Bəzi hallar istisna olmaqla fəthəli tənvin olan hərfdən sonra sözün sonuna hərəkəsiz əlif ( ) hərfi yazılır, lakin oxunmur.

مسجداً	صُبْحًا	جَمِعًا	كِتَابًا
سُخْفَا	حَافِظًا	كَبِيرًا	أَرِيدًا
غَدْقَا	شَطَطًا	عَرِيضًا	مَرِيجًا
مُتَكَبِّرًا	صُحْفَا	مَقْضِيًّا	قَبَسًا

Kəsrəli tənvin — hərfin altında yazılır və [in] kimi oxunur.

ب - bi

ب - bin

كتاب - kitəbin

قصاص

حديث

غلق

إله

لهم

صراط

حال

ملوم

Damməli tənvin — hərfin üzerinde yazılır və bütün hərflərdə [un] kimi oxunur.

Qeyd: Qurani-Kərimin bəzi nüsxələrində damməli tənvin bu formalarda ڻ ڻ ڻ yazılır.

ر - ru

ر - run

نهر - nəh-run

شهر

طالب

مرض

بيت

رسول

قدوس

محيط

سجود

Tə mərbuta – ة

“Tə” mərbuta bağlı “tə” deməkdir. “Tə” (ت) hərfində olduğu kimi [T] səsini verir. “Tə” mərbuta (ة) yalnız sözlərin sonunda gəlir və onun iki yazılış forması var:

1. Özündən əvvəl gələn hərfə birləşmiş forması ة
2. Heç bir hərflə birləşməyən forması ة

Heç bir hərflə birləşməyən forması	Özündən əvvəl gələn hərfə birləşmiş forması
ة	ة
حَمْزَة	مَكَّة
عَزَّة	سُنَّة

“Tə” mərbuta ilə bitən sözlərin sonunda dayandıqda “tə” mərbuta tələffüzdə (ه) “hə” hərfinə çevrilir və [h] səsini verir.

Cümlənin sonunda ه (hə) kimi oxunduğu zaman	ة (tə) kimi oxunduğu zaman
لُمَزَة	لَمَزَة
Luməzəh	Luməzətin

الْجَنَّة	الْجَنَّة
-----------	-----------

Ləm-əlif hərf birləşməsi

ل Ləm-əlif müstəqil hərf olmayıb, “ləm” (ل) və “əlif” (ا) hərflərindən əmələ gələn hərf birləşməsidir. Bəzi kitablarda bu hərf birləşməsi ərəb əlifbasında müstəqil hərf kimi qeyd edilmişdir ki, bu da düzgün deyildir. Ərəb əlifbasında belə bir hərf yoxdur.

Sağdan birinci hərf fəthəli “ləm” (ل) hərfidir və hərəkə onun üzərində yazılmışdır. İkinci hərf isə “Əlif”dir (ا).

ل = ا + ل

إِسْلَامٌ

إِسْلَامٌ

الْإِنْسَانُ

لَام

سَلَامٌ

الْإِيمَانُ

Həmzə

“Ərif” (۱) hərfinin hərəkəli halına həmzə “ء” deyilir. Həmzə daşındığı hərəkəyə uyğun oxunur. Həmzənin aşağıdakı yazılış formaları var:

ء	ؤ	ئ	ء	أ
سَئِمٌ	رُؤْسٌ	الْبَارِئُ	ءَامَنَ	أَبُ
Səimə	ruusun	əlbə:riu	ə:mənə	əbun

كُدِيَّ	جَاءَ	أَمْرٌ
بِسْمًا	أَفْئَدَهُ	رُؤَسَاءُ
مُؤْمِنُونَ	قَائِمَةٌ	أَسْمَاءُ
شَيْءٌ	يَأْخُذُ	مُؤَثِّرٌ

Kiçik əlif işarəsi

Qurani Kərimdə bəzən fəthəli hərfələrdən sonra qısa uzatma işarəsi olan kiçik əlif işarəsi yazılır. Bu işarədən əvvəlki fəthə iki hərəkə miqdarında uzadılır.

kiçik əlifsiz olan forması	kiçik əlif olan forması
 əl-Kitə:bu	 əl-Kitə:bu

Qurani Kərimdə “kiçik əlif işarəsi” “vav” ( ) və “yə” ( ) hərfərinin üzərinə yazılırsa, “kiçik əlif işarəsi” məd hərfi əlif ( ) kimi iki hərəkə miqdarında uzadılır, “vav” ( ) və “yə” ( ) hərfəleri isə oxunmur.

“yə” ( ) hərfinə aid misal	“vav” ( ) aid misal misal
 kəfə:	 Salə:tun

 səkarayı	 ħayātah	 ħusn	 zgħoġa
 yerzixi	 tanħha	 njahha	 ħusn

Vəsləli həmzə “أ”

“Vəslə” sözünün mənası “birləşdirmək” deməkdir. Qurani-Kərimdə “əlif” hərfi üzərində “vəslə” işarəsi (أ) yazılsa, bu zaman “əlif” hərfi oxunmur, “əlif” hərfindən əvvəlki və sonrakı sözlər isə birləşdirilərək oxunur.

bismi

بِالْحُسْنَىٰ	وَأَبْنِ
فَانْصَبْ	أَنِ اشْكُرْ
مِنَ الْأَوَّلِيَ	وَالْبَخْرِ
وَأَبْعَثْ	مَعَ الْعُسْرِ
فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ	رَبِّهِ الْأَعْلَىٰ

“Əlif-Ləm” hərf birləşməsi və “Qəməri” hərflər

Əgər (ا) “Əlif-Ləm” hərf birləşməsindən sonra “Qəməri” hərflərdən biri gələrsə, bu zaman həm “əlif” (ا), həm də “ləm” (ل) hərfləri oxunur.

الْقَمَرُ - əl-qaməru

“Qəməri” hərflər aşağıdakılardır:

غ	ع	خ	ح	ج	ب	ا
ي	ه	و	م	ك	ق	ف
الْحِصَانُ	الْحَمْدُ	الْجَمَلُ	الْبَيْتُ	الْإِمَامُ	الْخُبُذُ	الْيَوْمُ
الْقِيَامَةُ	الْفَمُ	الْغَدَاءُ	الْعَذَابُ	الْكِتَابُ	الْهُمَزةُ	الْوَلْدُ
الْمَلِكُ	41					

Əgər (ال) "Əlif-Ləm" hərf birləşməsindən əvvəl hərəkəli bir hərf gələrsə, həmin hərf birbaşa "ləm" (ل) hərfinə birləşərək oxunur. "Əlif" (ا) hərfi vəsləli həmzə olduğu üçün oxunmur.

وَالْقَمَرُ – vəl-qaməru

عَنِ الْيَمِينِ	وَالْفَتْحُ
هُوَ الْأَبْتَرُ	مِنَ الْعِلْمِ
هُمُ الْخَاسِرُونَ	مِنْ شَرِ الْوَسْوَاسِ
وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ	طَعَامِ الْمِسْكِينِ
مَا الْحُطْمَةُ	أَعْطِيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ	بِأَصْحَابِ الْفِيلِ
زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ	كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ

“Əlif-Ləm” hərf birləşməsi və “Şəmsi” hərflər

Əgər (ا) “Əlif-Ləm” hərf birləşməsindən sonra “Şəmsi” hərflərdən biri gələrsə, bu zaman yalnız “əlif” (ا) oxunur, “ləm” (ل) isə oxunmur, əvəzində “ləm” (ل) hərfindən sonra gələn hərf şəddəli oxunur.

الشَّمْسُ – əş-şəmsu

“Şəmsi” hərflər aşağıdakılardır:

ت	ث	د	ذ	ر	ز	س
ش	ص	ض	ط	ظ	ل	ن
الرَّحِيمُ	الْدَّهَبُ	الْدُّعَاءُ	الْثَّوْبُ	الْتَّفَاحُ		
الضَّيْفُ	الصَّاحِبُ	الشَّمْسُ	السَّبِيلُ	الرَّقْوُمُ		
الطَّالِبُ	النَّجْمُ	اللَّبَنُ	الظَّهْرُ	الطُّورُ		

Əgər (ال) “Əlif-Ləm” hərf birləşməsindən əvvəl hərəkəli bir hərf gələrsə, həmin hərf birbaşa “Şəmsi” hərfə birləşərək oxunur. Bu zaman nə “əlif” (ا) hərfi nə də “ləm” (ل) hərfi oxunmur.

وَالشَّمْسُ – vəş-şəmsu

يَوْمُ الدِّينِ	مَلِكُ النَّاسِ
وَالرَّاسِخُونَ	وَالزَّيْتُونِ
وَ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ	وَ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ

Qeyd: Əgər (ال) “Əlif-Ləm” hərf birləşməsidən əvvəl məd hərflərindən (اوی) hər hansı biri gələrsə, bu zaman məd (uzatma) qaydası tədbiq olunmur. Yuxarıda qeyd olunan qaydalara əsasən birləşdirilir.

فِي الْبَيْتِ fil-Beyti

فِي الْتُّورَاةِ fit-Təvra:ti

“Ləfzətullah” الله Allah sözünün oxunuş qaydası.

Əgər الله Allah sözündən əvvəlki hərfin hərəkəsi — fəthə və ya — dammə olarsa, bu zaman الله Allah sözündəki “ləm” (ل) hərfi qalın oxunar, üzərindəki fəthə də [a] kimi oxunar.

Əgər الله Allah sözündən əvvəlki hərfin hərəkəsi kəsrə — olarsa “ləm” (ل) hərfi incə oxunar. Üzərindəki fəthə də [ə] kimi oxunar. Bu qayda həmçinin اللَّهُمَّ “Allahummə” sözünə də tədbiq edilir.

Qeyd: الله Allah sözündəki “ləm” (ل) hərfinin üzərindəki fəthə iki hərəkə uzadılaraq oxunur.

بِاللَّهِ	نَصْرُ اللَّهِ	عِنْدَ اللَّهِ
Billə:hi	Nəsrulla:hi	İndəlla:hi

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ	اللَّهُمَّ
قَالُوا اللَّهُمَّ	قُلْ اللَّهُمَّ

Ərəb dilində rəqəmlərin yazılış formaları

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
.	١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩
10		27		36		147		598	
١٠		٢٧		٣٦		١٤٧		٥٩٨	

Bəzi hərf birləşmələri

خم = خ + م	لخ = ل + خ
هم = ه + م	لخ = ل + خ
نم = ن + م	يچ = ي + ح
لم = ل + م	نخ = ن + خ
بم = ب + م	مخ = م + خ
تم = ت + م	تج = ت + ج
ثم = ث + م	بج = ب + ج
مم = م + م	يچ = ي + ج
لم = ل + م	سـم = م + س

ل + ه = ھ	ث + م = ٿ
ب + ن = ٻن	ب + م = ٻم
ي + ن = ڦين	ي + م = ڦم
ي + ر = ڦير	ي + م = ڦم
ب + ي = ٻي	ل + ي = ڦي
ت + ر = ٿر	ن + ي = ڦني
ک ک = ڪڪ	ف + ي = ڦفي
ل + ا = لا	ت + ي = ٿي
ب + ي = بـي	ل + م + ح = ڦـمـح

Hərf birləşmələrinə misallar

رِبْحٌ	رَبْحٌ	نَخْنُ	نَخْنُ
إِنَّمَا	إِنَّمَا	فَأَنَّى	فَأَنَّى
وَمَمَّا	وَمَمَّا	رَبِّهِمْ	رَبِّهِمْ
عُجَابٌ	عُجَابٌ	سَمْعِهِمْ	سَمْعِهِمْ
أَعْمَى	أَعْمَى	عَجُولًا	عَجُولًا
يَخْلُفُونَ	يَخْلُفُونَ	بِحَمْدِهِ	بِحَمْدِهِ
وَنَجَّنَا	وَنَجَّنَا	تَجْرِي	تَجْرِي
يُخْزِيهِ	يُخْزِيهِ	بِرَحْمَتِكَ	بِرَحْمَتِكَ
تَخْسِبَنَّ	تَخْسِبَنَّ	يَجْتَبِيكَ	يَجْتَبِيكَ
مُحِيطٌ	مُحِيطٌ	فَاتَّخَذَتْ	فَاتَّخَذَتْ
الْخَلْقَ	الْخَلْقَ	جَمِيعًا	جَمِيعًا
نَعْجَتِكَ	نَعْجَتِكَ	الْحَكِيمَيْنَ	الْحَكِيمَيْنَ

(5). Tapşırıq

يَشَّقُ	لِلْمُتَّقِينَ
ذُرِّيَّتُهُمْ	نَتَوَفَّفَيْنَكَ
لَيْمَسَنَّ	وَلَنْسُكِنَنَّكُمْ
لَتُنَبِّئَنَّهُمْ	لَنَصَدَّقَنَّ
وَمِنَ النَّاسِ	خَتَمَ اللَّهُ
يُخَادِعُونَ اللَّهَ	وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ
هُمُ الْمُفْسِدُونَ	فَرَادَهُمُ اللَّهُ
لَقُوا الَّذِينَ	ءَامَنَ الْسُّفَهَاءُ
كَمَثَلِ الَّذِي أَسْتَوْقَدَ	دُونِ اللَّهِ
نِعْمَتِي الَّتِي	حَدَّرَ الْمَوْتِ
فَأَتَقْوَا النَّارَ الَّتِي	مِنَ النَّمَرَاتِ
وَبَشِّرِ الَّذِينَ	وَفُودُهَا النَّاسُ

ثُمَّ أَسْتَوِي	وَعَمِلُوا الْصَّلَحَاتِ
إِلَى السَّمَاءِ	وَيَسْفِكُ الْدِمَاءَ
يَا عَادَمُ أَسْكُنْ	عَلَى الْمَلِئَكَةِ
قُلْنَا اهْبِطُوا	هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ
وَءَاتُوا الْزَّكَوةَ	فِرْعَوْنُ أَنْتُونِي
وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ	وَلَا تَلِسُوا الْحَقَّ
فَسَيَكُفِيْكُمُ اللَّهُ	يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَشْتَرُوا الْضَّلَالَةَ
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
 وَرَسُولُهُ النَّبِيُّ الْأَمِمِيُّ الَّذِي
 لِلنَّاسِ الشَّرُّ أَسْتَعْجِلُهُمْ

Qurani-Kərimdən surələr

Burada Qurani-Kərimdə olduğu kimi işaretlər və təcvid qaydaları qeyd edilməyib, əsas məqsəd təcvid qaydalarını öyrənənə kimi sürətli oxumağı öyrənməkdir.

سُورَةُ الْفَاتِحَة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ أَرَرَحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

سُورَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمٰ ۝ ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ۝ ۱ ۝
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقْيِمُونَ الْصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ۝ ۲ ۝ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ وَبِالآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝ ۳ ۝ أُولَئِكَ عَلَىٰ هُدًى
مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ ۴ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَانْدَرَتْهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ ۵ ۝ خَتَمَ
اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ أَبْصَرِهِمْ غِشَوْةٌ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ ۶ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ ءَامَنَّا
بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ۝ ۷ ۝ يُحَدِّثُونَ
اللَّهُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَمَا يَحْدِثُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ
۝ ۸ ۝ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضاً وَلَهُمْ عَذَابٌ
۝ ۹ ۝

أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا
فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَا إِنَّهُمْ
هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
إِيمَنُوا كَمَا ءَامَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا ءَامَنَ السُّفَهَاءُ
أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لَقُوا
الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِذَا خَلُوا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا
إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِئُونَ ﴿١٤﴾ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ
بِهِمْ وَيَمْدُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ
أَشْتَرَوُ الْضَّلَالَةَ بِالْهُدَى فَمَا رَبَحْتُ تِجَارَتَهُمْ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾ مَثْلُهُمْ كَمَثْلِ الَّذِي أَسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا
أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلْمَتِ لَا
يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ بُكْمُ عُمِّي فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾
أَوْ كَصَّبَ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلْمَتٌ وَرَاعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ
أَصَبِعَهُمْ فِي ءَاذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ

مُحِيطٌ بِالْكَفَرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطُفُ أَبْصَرَهُمْ
كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ
شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَعْبُدُوا رَبِّكُمُ الَّذِي
خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي
جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الشَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ
أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا
عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأَتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ وَأَدْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ
تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أَعِدَّتْ
لِلْكَفَرِينَ ﴿٢٤﴾ وَبَشِّرِ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ أَنَّ
لَهُمْ جَنَّتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ
ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلٍ وَأَتُوا بِهِ مُتَشَبِّهِا

وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا حَلِيلُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ
 لَا يَسْتَحِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعْوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا
 الَّذِينَ ءَامَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا
 فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي
 بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَسِيقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ
 عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ
 وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ
 تَكُفُّرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَيْكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ
 ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي حَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ
 جَمِيعًا ثُمَّ أَسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ
 وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي
 جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا
 وَيَسْفِكُ الْدِمَاءَ وَنَحْنُ نُسَيْحُ بِحَمْدِكَ وَنُقْدِسُ لَكَ قَالَ
 إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَمَ إَدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا

❖ ❖ ❖ ❖ ❖

ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلِئَكَةِ فَقَالَ أَنْبِيُونِي بِأَسْمَاءٍ هَؤُلَاءِ
 إِنْ كُنْتُمْ صَدِيقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا
 مَا عَلِمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَا آدَمَ
 أَنْتُمْ هُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ اللَّهُ أَقْلَمْ لَكُمْ
 إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبَدُّونَ وَمَا
 كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلِئَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
 فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَيِ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَفِيرِينَ
 ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا
 مِنْهَا رَغْدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةِ فَتَكُونُوا
 مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَرَلَهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا
 مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا أَهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي
 الْأَرْضِ مُسْتَقْرٌ وَمَتَعٌ إِلَى حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ
 رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ الْتَّوَابُ الْرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

Qeyd üçün

Qeyd üçün

Qeyd üçün

Qeyd üçün

Bu kitab mötəbər kitabımız olan Qurani-Kərimin qısa müddət ərzində ərəb dilində düzgün və müxtəsər şəkildə oxunmasını öyrənmək üçün təqdim olunur. Kitabın metodikası çox rahat olduğu üçün asandır. Buna görə də, dərsliklərə salına bilər.

Kitabın müəllifi haqqında

Xeyal Məmmədov

1990-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında ziyanlı ailəsində anadan olub. 2009-cu ildə Bakı şəhərində tam orta məktəbin rus bölməsini bitirib. 2010-2016-ci illərdə Rusiyanın Volqoqrad Universitetinin hüquq fakültəsində təhsil alıb və həmin fakültəni hüquqsünaslıq ixtisası üzrə mütəxəssis diplomu ilə bitirib.

Dizayn müəllifi haqqında

Asim Balayev

1989-cu ildə Balakən rayonunda anadan olub. 2006-ci ildə Balakən rayonunda tam orta məktəbi bitirərək, həmin ildə Bakı Biznes Universitetinə daxil olub. 2010-cu ildə universiteti, gömrük işinin təşkili ixtisası üzrə mütəxəssis diplomu ilə bitirib.

quranadogru.org

[QURANA DOĞRU](#)

[QURAN VƏ TƏFƏKKÜR](#)

[QURANA DOĞRU](#)

[QURANA DOĞRU](#)

[QURAN VƏ TƏFƏKKÜR](#)